БЪЛГАРСКИ
ВСЕКИДНЕВНИК

КЛАСА ®

ПЕТЪК 17 ДЕКЕМВРИ 2010 г. ■ Брой 912 ■ ЦЕНА: 0,50 лв.

WWW.KLASSA.BG

Е-книгите стават по-умни, устройствата ще разпознават жестове и мимики

стр. 7

Франция въвежда 1% данък върху онлайн рекламата

стр. 15

Анализ

Китайски автомобилостроител стъпва в Европа през Ловеч на стр. 13

Инвестициите във финансовия сектор се стопиха с 1 млрд. евро през 2010 г. стр. 3
Доставчици се отказват от неустойки, военните - от два самолета стр. 4
Президентът обмисля вето върху социалния кодекс стр. 5
ЕК временно одобри 249 млн. лв. държавна помощ за БДЖ стр. 6
Путин: Увеличихме пенсиите с 44,9%, а заплатите - с 4,2% тр. 8
"Ал Кайда" плаши Европа и САЩ с атентати по празниците стр. 9
Европа се изправя пред нови протести срещу икономиите стр. 11
Данните за трудовия пазар разделят еврозоната стр. 12
Малко книжа привлякоха вниманието на играчите стр. 17
Еврото изгуби позициите си до 1.32 долара стр. 18
Теодосий Спасов и "Небесни струни" омагьосаха Sofia Live Club стр. 20

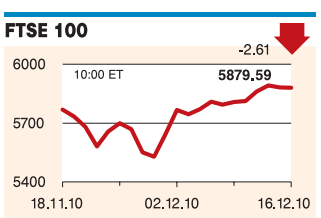

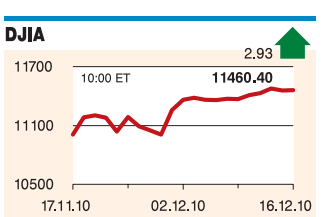

БНБ
курс за 17.12.2010 г.

1 EUR	1.95583
USD	1.47744
GBP	2.30654
CHF	1.52217
100 JPY	1.75758
10 RON	4.55586
10 TRY	9.67131
Злато	2047.09

БНБ ОТЧЕТЕ:

Застрахователите са изнесли 1,65 млрд. лв. в Евросъюза

■ Според някои експерти става дума за подпомагане на компаниите майки, според други рискът у нас е прекалено висок

Людмила Куюмджиева
Диана Йосифова

Застрахователни компании са изнесли капитали за 1,65 млрд. лв. в страни от Европейския съюз към края на септември, сочат данни на БНБ. Ръстът на инвестираните в ЕС средства е 44%, или с 508 млн. лв., спрямо септември 2009 г. За сравнение в началото на кризата, или края на 2008 г., обемът им беше едва 324 млн. лв. Повечето компании изнесоха активите си извън България, защото рискът е по-малък, а доходността е стабилна, коментираха експерти от бранша. След началото на кризата дружества са се преориентирали към страни като Германия и Франция, в които рискът е по-нисък. Според други обаче става дума за износ на капитали от българската икономика, с която се подпомагат компаниите майки в чужбина.

Стоян Проданов, изпълнителен директор на "БулИнс", коментира пред в. "Класа", че последните две години са показали, че доходността може да бъде отрицателна, и компаниите от бранша предпочитат сигурност и ниска доходност. Активите, които са емитирани в голяма част от Европа, предлагат такава сигурност. Част от тях са инвестирани в държавни ценни книжа, които безспорно са сигурна алтернатива, добави експертът. Проданов бе категоричен, че опитът да се инвестира на българския пазар е обезкуражил големите институционални инвеститори, тъй като борсата в последните две години върви надолу. Дори и през тази година, в която международните пазари започнаха да се възстановяват, индексите на БФБ остават със спад и това води до несигурност, обясни той.

Следва на стр. 3

ЕЦБ увеличава капитала си с 5 млрд. евро на три етапа

Европейската централна банка (ЕЦБ) реши да увеличи капитала си с 5 милиарда евро, като по този начин ще го завиши до 10,76 милиарда евро. Причина за това са резките промени във "валутните курсове, нивата на лихвите и кредитните рискове". Увеличението ще се осъществи в три етапа, първият от които е насрочен за 29 декември. Останалите повишения ще са в края на 2011 и 2012 г. Това е първата подобна крачка от създаването на централната банка преди 12 години. Провизиите на ЕЦБ също ще бъдат увеличени с 5 млрд. евро.

СНИМКА: ЕПА/БГНЕС

БИЗНЕС НОВИНИ стр. 6–7

Четири компании с приз "Инвеститор на годината"

■ Проектите имат най-голям принос за развитието на икономиката ни през 2010 г.

На стр. 7

ИНТЕРВЮ

Анселмо Капороси
ПРЕЗИДЕНТ НА ЕКСПЕРТНИЯ СЪВЕТ ПО СТРУКТУРНИ ФОНДОВЕ И ЕВРОПЕЙСКИ ПРОГРАМИ КЪМ ИТАЛИАНСКАТА ТЪРГОВСКА КАМАРА:

България има огромен потенциал да се превърне в модел за Европа

На стр. 14

ИКОНОМИКА стр. 16–19

Румен Драганов
ДИРЕКТОР НА ИНСТИТУТА ЗА АНАЛИЗИ И ОЦЕНКИ В ТУРИЗМА:

Тази зима може да надминем резултатите отпреди 2 години

На стр. 16

www.klassa.bg
КЛАСА
9 771313 181007

АНСЕЛМО КАПОРОСИ, ПРЕЗИДЕНТ НА ЕКСПЕРТНИЯ СЪВЕТ ПО СТРУКТУРНИ ФОНДОВЕ И ЕВРОПЕЙСКИ ПРОГРАМИ КЪМ ИТАЛИАНСКАТА ТЪРГОВСКА КАМАРА

България има огромен потенциал да се превърне в модел за Европа

■ По-ясни сигнали за ръст на БВП може да очакваме през втората половина на 2011 г.

Диана Йосифова

Г-н Капороси, как оценявате бизнес средата в България? Какво се промени в условията на криза?

Ситуацията в България се променя много динамично. Налице е инвестиционен интерес, но имаше и някои противоречия, касаещи възможностите за бизнес в България през този период на криза, но със сигурност по-малки в сравнение с други европейски държави. Негативният аспект, който наскоро се отбеляза, е нарастването на търговския дефицит с намаляване на износа. По време на този кризисен период считам, че липсваше високо доверие от страна на гражданите и потребителите. Например яснотата в сектора на недвижимите имоти, която характеризираше изминалите години, значително намаля. Натискът от страна на Европейската комисия към страната за по-добро управление на европейските средства и повишаване на разхода често създаваше неясен климат, който в повечето случаи беше неоправдан. Но точно това са моментите, когато е възможно да се направят радикални промени и да се покаже техният потенциал.

В този момент България повече от всякога може да реализира тези стъпки, особено спрямо други държави, като Италия. Важно е да се убедят инвеститорите, че България е не само добра страна за правене на бизнес с лесни печалби за 1 или 2 години, а държава, в която може да се изгражда устойчив бизнес. Това е такъв вид бизнес, при който положителните резултати идват не само след първата година-две, а се търси дълготрайна печалба - след 3-4-5 години.

Кога очаквате българската икономика да започне да се възстановява?

Възстановяването на българската икономика вече е в ход, задвижвано от икономическия подем в ЕС. Освен това българският пазар е със стратегическо географско местоположение, което му позволява лесен достъп до турските пазари, както и близки отношения с Русия. Въпреки това възстановяването тук зависи основно от Европа. Факт е, че статистиката вече отчете излизане от рецесията, но по-ясни сигнали за ръст на БВП можем да очакваме през втората половина на следващата година, когато някои от стратегическите проекти във възобновяемата енергия започнат да набират скорост. Трябва да се отбележи, че конкурентните разходи за енергия и благоприятната данъчна политика ще способстват страната да бъде една от основните дестинации за инвестиции и релокализиране на производството в Европа. Във фискално отношение Унгария и Испания например са в много по-трудно положение. Пак повтарям, 70% от възстановяването зависят от Европа, но 30% от България. И преди всичко дали управляващите имат куража и смелостта да проведат необходимите реформи.

СНИМКА: СТЕФАН ТОДОРОВ

> Ние анализираме нуждите на неправителствените организации, на фирмите и другите потенциални ползватели на евросредства. Правим преглед кои италиански организации могат да са полезни. Целта ни не е да продаваме нещо или да поучаваме, а да споделяме опит.

Кои са секторите на икономиката у нас с най-голям потенциал?

За съжаление в миналото се случваше България просто да следва тенденциите. Например недвижимите имоти - преди години всички бяха залитнали да строят, беше модерно да се инвестира и в туризма - всичко това доведе до огромните бетонни палати по Българското Черноморие. Днес аз виждам потенциал например във висококачествения туризъм - този, който не разваля уникалната природа на България, а я промотира, като културния туризъм например. Защото чуждите туристи няма да идват по Черноморието заради огромните постройки или лъскавите хотели. Те ще дойдат заради интересните места, историческите забележителности, планините и горите. В Италия направихме същото преди 40 години. Други сектори с висок потенциал са технологиите и възобновяемата енергия.

А смятате ли, че правителството има нужния кураж за реформи? И какво трябва да направят управляващите, за да се повиши усвояването на европейските фондове?

Според мен, доколкото съм имал възможността да констатирам, това правителство постави началото и реализира решителни и конкретно насочени мерки с цел да премахне пречките и проблемите, които в последните години спираха развитието на страната. Разговарял съм с министъра, който отговаря за усвояването на евросредствата, Томислав Дончев. Той ми вдъхва доверие и всички идеи, които лансира, са конкретни и доста иновативни. Освен това, както в много други страни, основните проблеми на България са от структурен характер и следователно не са лесно разрешими, тъй като се нуждаят от енергична и дълбока намеса в сърцето на системата. Следователно това не е намеса, която е пряко зависима от политиката на едно или друго правителство, а е дълбоко свързана с натурата на съответната страна.

Страната във всички свои компоненти трябва да е наясно с реалните си ресурси, да признае без срам своите ограничения и страхове и да засили потенциала си. Трябва наистина да се намерят сили да се мисли и работи за въвеждането на нови дейности в управлението на структурните фондове, намалявайки преди всичко огромните бюрократични бариери, които са създадени през тези години, улесняване на процедурите за реализиране на проектите и най-вече увеличаване нивото на познаване на структурните фондове и на техните правила сред потенциалните бенефициенти. Това, което наистина липсва от гледна точка на ползването, е ясната визия и съзнание за това, какво са европейските фондове, трябва да се реализират инициативи за информираност, които могат да повишат познаването на различните инструменти сред населението, което да опознае ясно правата и задълженията при достъпа до ресурси.

Кои са основните трудности пред усвояването на еврофондовете и как могат да се преодолеят те?

Списъкът е дълъг. На първо място е страхът да не се правят грешки. Смятам, че българските експерти са много добре подготвени, но все още нямат опит, което е напълно нормално. Администрацията тук е с огромен потенциал, опитвате се да решите проблемите много бързо. Това, което се случва тук за 3 години, на Италия ѝ бяха необходими 10 години.

Вярно е обаче, че процедурите по кандидатстване и усвояване на евросредства са изключително сложни, бюрокрацията - огромна. Защото ЕС поставя само общите, базисните правила за структурните фондове. Всяка отделна държава си разработва допълнителните регламенти към съответните оперативни програми. Затова трябва да се положат усилия компаниите и всички заинтересовани потенциални бенефициенти да се запознаят и да имат достъп до програмите и най-вече да се улеснят правилата за кандидатстване. От една страна, ще се генерира знание, от друга, ще се упражнява контрол и ще се ограничи корупцията. Вярно е също така, че властите срещат сериозни трудности в превенцията на опити за измами, а обикновените хора пък са затруднени в набавянето на правилните източници. Затова е необходимо разработването на повече възможности за срещи и дискусии с потребителите, на които не само да им се дава необходимата информация, но и да се запознават с отговорностите и задълженията, произтичащи от структурните фондове. Така че мерките ще повлияят не само на управлението на европейските фондове, но и ще подобрят съществено образа на страната в чужбина.

Да не забравяме, че структурните фондове не са единствената възможност за използване на евросредства. Съществуват и програми, които са директно под контрола на ЕК, от които бизнесът, асоциациите, университетите и дори министерствата и администрацията могат да извлекат ползи. Към момента нивото на достъп до подобни програми от българска страна е много ниско. Много хора твърдят, че България има нужда от ЕС, докато аз поддържам точно обратното. Европа в рамките на изграждането на своя път на гражданско и демократично общество има необходимост от България и от нейното културно наследство. Имате огромен потенциал да се превърнете в модел за Европа.

А какво точно представлява Експертният съвет по структурни фондове и европейски програми и каква е неговата роля?

Експертният съвет по структурни фондове и европейски програми е създаден през 2008 г. от Италианската търговска камара в България. Целта му е да следи и прави мониторинг на развитието и изпълнението на структурните фондове и другите програми в България. Ние анализираме нуждите на неправителствените организации, на фирмите и другите потенциални ползватели на евросредства.

Правим преглед кои италиански организации могат да са полезни и какви решения и действия трябва да бъдат предприети, за да се улесни огромният обем информация. Целта ни не е да продаваме нещо или да поучаваме, а да споделяме опит.

Какви са отношенията ви с представителите на българските институции?

Дейностите, с които Експертният съвет по структурни фондове и европейски програми се занимава по обмяна на опит и споделяне на добрите практики, са високо оценявани от българските институции. В този контекст наскоро организирахме заедно с министъра по управлението на средствата от ЕС кръгла маса, на която присъстваха някои от директорите на основните организации, участващи в този процес. На нея присъстваха и водещи италиански експерти по структурни фондове.

Сред основните разисквани теми бяха опростяването на бюрократичните процедури в управлението и усвояването на евросредствата, вдъхновени от някои добри и лоши практики, характеризиращи Италия в миналото. Кръглата маса по инициатива на министър Дончев идентифицира някои много важни и градивни възможности да се черпи реално знание как бързо да се подобри управлението на фондовете и какви са необходимите стъпки за това. Бях силно впечатлен от отличното ниво на участниците от страна на държавните органи.

Mr Caporossi, how would you evaluate the Bulgarian business environment? Do you see any changes as a result of the crisis?
The situation in Bulgaria is changing rapidly. Investors are interested in Bulgarian assets, but there are some obstacles to business investments in Bulgaria in the crisis. However, problems were significantly less alarming in comparison with other countries. The most recent negative trend is the expansion of the trade deficit on export shrink. In my opinion, Bulgarian citizens and consumers lack confidence in the Bulgarian economy, thus accelerating the crisis. The clear trends that had been widespread in the real estate in the past years are decreasing. The pressure that the European Commission exercise on Bulgaria for better management of the European funds and payments raising, has created a volatile business climate that was unjustifiable in most cases. But difficulties create better conditions for radical changes with great potential. Bulgaria is well situated to implement those measures, especially in comparison to other countries such as Italy. However, you have to reassure investors that Bulgaria is not only a country for doing business and ripping easy profits for one or two years, but also a country for sustainable business. Sustainable business looks for gains not only for a year or two, but is searching for long-lasting profits – in three, four or five years.

When do you expect any signs of recovery in Bulgarian economy?
The recovery has already started, driven by the economic progress in the European Union. On top of this, Bulgaria may profit from its great geographic location allowing easy access to the Turkish market, and its close relations with Russia. However, the Bulgarian recovery mostly depends on the European progress. Statistically, the recession has ended but more bullish signals for an increase in GDP are to be expected in the second half of the next year when some of the strategic projects in renewable energy will gain speed. The competitive cost of energy and favorable tax policy will make Bulgaria one of the main investment destinations in Europe and a good place for relocation of production capacity. Hungary and Spain are suffering much worse fiscal blows. However, remember that 70 per cent of the recovery depends on European economic climate, and 30 per cent on the Bulgarian efforts. Above all things, Bulgarian government must find the courage to dare in implementing much needed reforms in e-government, public sector and manufacturing.

Can you identify some of the most promising sectors of the Bulgarian economy?
Unfortunately, in the past Bulgaria was following the prevailing trends. For example, you experienced the boom and bust of the real estate sector. A few years ago, there were a great rush in construction and investments in tourism, populating the Black Sea coastline with huge concrete palaces. However, I see better opportunities in the high-quality tourism that will not endanger your unique nature but rather promoting it. And you may promote cultural tourism as well. Foreigners are not coming to Bulgaria for the love of huge builidngs or ostensibly luxurios hotels. They are looking for interesting places, historical monuments, mountains, forests. 40 years

ago, Italy also changed the direction of its tourism business. Other sectors with growth potential are technologies and renewables.

Do you think that our government has the much needed reformist drive? What must the government do for increasing the EU funds absorption?

In my opinion, the present government is the first to implement decisive and specifically targeted measures to eliminate obstacles and problems that were hindering the EU funds absorption. I have talked to minister Tomislav Donchev who is responsible for the EU funds. He sounds like a reliable person with specific and very innovative ideas. Moreover, Bulgaria, as many other countries, have structural problems that will not be easily solved as they can be addressed only by deep and dashing changes in the heart of the system. These problems cannot be affected by the policy of one or another governement, but are embedded in the organisation of the system.

A country should be aware of its resources, as well as its limitations and fears in order to strenghten its potential. The administration should find the strength to consider and work towards impelementing new activities in management of structural funds by reducing huge bureaucratic barriers, easing the procedures for project realisation and increasing the knowledge of structural funds and their principles and regulations among the future beneficiaries. The one thing that is actually missing with respect to funds absorbtion is clear vision and awareness of the opportunities given by the EU funds. The administration must inform its citizens to strenghten the knowledge of different tools and to get a deeper understanding of beneficiaries' rights and obligations in accessing the EU resources.

What are the main obstacles to the EU funds absorption and how can they be overcome?

The list is long enough. First, there is a fear of making mistakes. I think that Bulgarian experts are well qualified but still have insufficient experience and their fear is understanable. The Bulgarian administration has great potential and is trying to solve problems very fast. Italy was struggling for 10 years to make changes that you are implementing in 3 years. However, it's true that the procedures for application and absorption of the EU funds are unduly complex and bureaucracy is suffocating. The European Commission sets the general regulatory framework for structural funds. Every country creates additional regulations for specific operational programmes. The operational programes for Bulgaria are seven. The administration must make every possible effort to introduce those regulations to compaines and other potential beneficiaries that will gain access to programes, and, above all, to ease the application procedures. These efforts will generate knowledge and create conditions for exercising the necessary control, while limiting the corruption.

Every country has a corruption problem, it's not limited to Italy and Bulgaria, where bribe is an element of the everyday culture. The direct and open communciation between the administration and potential beneficiaries will prevent the increase in

bribe. If you are looking for a reason to offer or accept a bribe, you'll find it.
The authorities have significant difficulties in prevention of the fraud attempts, and regular citizens have difficulties with access to resources. There's a need for creating more opportunities for meeting beneficiaries and discussing their problems to provide any information. This is a way to understand not only the opportunities but also the obligations, thus benefiting from an intervention promoted by the Structural Funds. While transferring the knowledge and the subsequent tools, you can access and correct any mistakes in management of the allocated money.
In this context, already hyperactive and complex, the Bulgarian administration must apply the new EU recommendations on better management and implementation of the Structural Funds. The administration must be more responsive to beneficiaries needs, while solving the difficulties within their socio-economic and structural organization in order to achieve sustainable development for active European integration.
Funds are not only structural. There are many programs that are managed directly by the European Commission. Bulgarian companies, associations, universities and municipalities may apply to this programs, getting a huge indirect benefit of entering into and networking within European and international context. This experience is increasing their level of competitiveness and promoting the knowledge of Bulgaria and its potential abroad. The level of access to these tools by the Bulgarian companies and institutions is still very low.

What is the Observatory of Structural Funds and EU Programmes of the Italian Chamber of Commerce in Bulgaria? And what is your role?
The Observatory on Structural Funds and programs established and promoted by the Italian Chamber of Commerce in Bulgaria, intends to follow and monitor the development and implementation of Structural Funds and other community programmes in Bulgaria, while working on careful assessment of the development and operation of the instruments and analyzing the various aspects related mainly to the difficulties and problems of access to the EU Funds, with possible solutions and actions to be taken by individual institutions to facilitate the circulation of correct information. At the same time it promotes initiatives and projects between the Bulgarian institutions (ministries, municipalities, universities, agencies, among others.) and their European, Italian and other counterparts in sharing good practices and transfer of knowledge and innovations.